

ROBERT MISIK

ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ

ΚΑΠΟΥΤ

ΜΗΠΩΣ ΤΩΡΑ ΘΑ ΓΙΝΟΥΜΕ
ΠΙΟ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΙ;

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

<i>Πώς ο καπιταλισμός έγινε (ξανά) αντικείμενο συζήτησης</i>	11
--	----

Ουπς, κάποιος είπε «καπιταλισμός»	13
-----------------------------------	----

Ο καπιταλισμός πεθαίνει;	15
--------------------------	----

Η διαφωνία μεταξύ νεοφιλελεύθερων και κείνσιανών	17
--	----

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

<i>Άνοδος και πτώση της λατρείας της λιτότητας</i>	23
--	----

Πώς σώθηκαν οι τράπεζες και οι πλούσιοι	32
---	----

Πώς πληρώνουμε όλοι για τον χρηματοπιστωτικό κλάδο	38
--	----

Γιατί οι νεοφιλελεύθεροι περιφρονούν τη δημοκρατία	48
--	----

Οι κολλημένοι με τη λιτότητα και η οικονομική πολιτική βουντού	56
--	----

Ανταγωνιστικότητα, πάνω απ' όλα ανταγωνιστικότητα	59
---	----

Ανταγωνισμός – η τελευταία ιδεολογία της εποχής μας	67
---	----

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η πανωλεθρία του χρηματιστικού καπιταλισμού 71

Γιατί είναι τόσο ασταθής ο χρηματοπιστωτικός τομέας 76

Πώς ενισχύουμε την εσωτερική αστάθεια
του χρηματοπιστωτικού τομέα 81

Γιατί είναι ενδημική η απάτη στα χρηματοπιστωτικά
ιδρύματα; 83

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Οι εσωτερικές αντιφάσεις του καπιταλισμού 87

Παράγουμε συνεργατικά, καρπωνόμαστε ατομικά 92

Είναι δυνατόν να αμβλυνθούν οι «αντιφάσεις»; 96

Γιατί ο καπιταλισμός πήρε τον κατήφορο; 99

Ο νεοφιλελευθερισμός προκάλεσε την κρίση
ή το αντίστροφο; 104

Η άνοδος του χρηματιστικού καπιταλισμού 113

Η δυναμική του καπιταλισμού διαλύεται 117

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

*Αυξανόμενη ανισότητα – ένα σύμπτωμα αποτυχίας
του συστήματος* 121

Ο πλούτος συγκεντρώνεται – ένας (σχεδόν) φυσικός
νόμος του καπιταλισμού 128

Συμβάλλει η ανισότητα στη χαμηλή ανάπτυξη; 133

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

<i>Αδυναμία καινοτομίας – πώς ο καπιταλισμός έχασε τη δυναμική του</i>	137
--	-----

Η θεωρία της «αναιμικής καινοτομίας»	143
Επιβράδυνση ή επιτάχυνση της προόδου;	147
Η καινοτομία αντικαθιστά την εργασία και συμπιέζει τα εισοδήματα	150
Ο καπιταλισμός σε «στάσιμη κατάσταση»;	153

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

<i>Αυξανόμενα χρέη – πώς ο καπιταλισμός προσπαθεί να αγοράσει χρόνο</i>	157
---	-----

Ο καπιταλισμός οικοδομήθηκε πάνω στο χρέος	161
--	-----

ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

<i>Ο καπιταλισμός σε κατάσταση στρες – μεταξύ αντίστασης και αυταρχικής διακυβέρνησης</i>	171
---	-----

ΣΥΡΙΖΑ – μια πρόκληση για το κατεστημένο	174
Κυβερνώσα αντιπολίτευση	176
«Θέλετε να φέρετε τον σοσιαλισμό;»	180
Η Ελλάδα ως εργαστήριο	182
Μεταξύ κινήματος και κυβέρνησης	184
Η αβέβαιη επανάσταση	187
Greekonomy – κοοπερατίβες, νεοφυείς επιχειρήσεις, συνεταρισμοί, οικονομία του διαμοιρασμού	192

Οικονομία do-it-yourself	196
Το καθεστώς της αυταρχικής διακυβέρνησης της Ευρώπης	199
Ανάκτηση της δημοκρατίας εναντίον «λα κάστα» – το παράδειγμα της Ισπανίας	204
«Podemos» – ο ισπανικός ΣΥΡΙΖΑ;	206
Η εποχή του φόβου	214
 ΕΠΙΛΟΓΟΣ	
<i>Πού είναι η έξοδος από τον καπιταλισμό;</i>	217
 Η συνεργατική οικονομία	223
Ένα είδος «κοινοτισμού»	227
Μετασχηματισμός που εξελίσσεται εδώ και καιρό	231
Επαναστατικός ρεφορμισμός	235
 Βιβλιογραφία	239
Ευρετήριο	245

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΛΙΤΟΤΗΤΑΣ

Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2015. Ανοιγοκλείνω νυσταγμένα τα μάτια, η βροχή που μπαίνει από το ανοιχτό παράθυρο μου μαστιγώνει το πρόσωπο. It's a hard rain's a-gonna fall.¹ Οι ουρανοί ανοίγουν σαν να θέλουν να σαρώσουν τις κουκουβάγιες από τα δέντρα. Στο διπλανό δωμάτιο η Κατερίνα Νοτοπούλου κλείνει με φόρα την μπαλκονόπορτα. Η εικοσιεπτάχρονη ψυχολόγος είναι μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΣΥΡΙΖΑ και, συγκεκριμένα, αρμόδια για τις επαφές του κόμματος με τα κοινωνικά και λαϊκά κινήματα, καθώς και με τα κινήματα αλληλεγγύης. Εδώ και λίγους μήνες την Ελλάδα την κυβερνά ο ΣΥΡΙΖΑ και αυτές τις πρώτες μέρες του καλοκαιριού ο πόλεμος χαρακωμάτων ανάμεσα στην αριστερή κυβέρνηση του νεαρού πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα και στο μπλοκ λιτότητας του Eurogroup –του «άνωτατου σοβιέτ» της Ευρωζώνης τρόπον τινά– κλιμακώνεται, παίρνοντας διαστάσεις κανονικής αναμέτρησης.

Πηγαίνουμε στο τοπικό γραφείο του ΣΥΡΙΖΑ, όπου η Κατερίνα με κάποιες φίλες της φορτώνει στο αυτοκίνητο πλαστικές

1 Στίχος από το τραγούδι του Bob Dylan «A hard rain's a-gonna fall». (Σ.τ.Μ.)

σακούλες με βρεφικές πάνες, σερβιέτες, παιδικά παιχνίδια, τρόφιμα, νερό, οδοντόβουρτσες και οδοντόκρεμες. Η Κατερίνα έχει ιδρύσει με μερικούς ομοϊδεάτες της την πρωτοβουλία αλληλεγγύης «Καλαθάκι». Η ιδέα είναι απλή: Οι πολίτες προσφέρουν προϊόντα καθημερινής χρήσης τα οποία μοιράζονται σε ανθρώπους, Έλληνες και μη, που δεν έχουν πλέον τη δυνατότητα να αγοράσουν ούτε τα απολύτως απαραίτητα.

Διασχίζουμε την πόλη αναζητώντας πρόσφυγες οι οποίοι την περασμένη νύχτα κατέφτασαν στη Θεσσαλονίκη, τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας. Μια πόλη η οποία το μόνο που έκανε για τους πρόσφυγες ήταν να εγκαταστήσει τέσσερις χημικές τουαλέτες. Κοντά στον κεντρικό σιδηροδρομικό σταθμό βρίσκουμε αρκετές οικογένειες από το Αφγανιστάν που έχουν κατασκηνώσει σε ένα πάρκο. Οι κοπέλες μοιράζουν όλες τις σακούλες με τα πράγματα.

«Να προσέχετε» φωνάζει η Κατερίνα, και το μικρό κενό ανάμεσα στα δόντια της αστράφτει. Γελάει και το γέλιο της σε κερδίζει· είναι σαν να αγκαλιάζει φιλικά όλο τον κόσμο, χωρίς να αποκλείει κανέναν. Τα καστανά μαλλιά της κυματίζουν γύρω από το πρόσωπό της.

Αργότερα κάθομαι με μια από τις γυναίκες σε ένα παγκάκι. Μου λέει ότι είναι άνεργη, αλλά παρ' όλα αυτά χαίρεται που τρεις τέσσερις φορές τον χρόνο καταφέρνει να βρει δουλειά για έναν μήνα. Αυτό είναι όλο. Υπολογίζω ότι στην καλύτερη περίπτωση βγάζει 3.000 ευρώ τον χρόνο, τα οποία πρέπει να μοιράσει ώστε να της φτάσουν για τους δώδεκα μήνες. Οι διαδρομές στο κέντρο της πόλης είναι πρόβλημα για εκείνη. Το πηγαίνελα με το λεωφορείο κοστίζει 2,40 ευρώ – διόλου ευκαταφρόνητο ποσό για την κατάσταση της. Της είναι αδύνατον να διαθέσει αυτά τα χρήματα πάνω από δέκα φορές τον μήνα. Η σκέψη ότι άνθρωποι που βρί-

σκονται σε τόσο δεινή θέση αναζητούν πρόσφυγες για να τους βοηθήσουν με κάνει να ντρέπομαι, ειδικά όταν αναλογίζομαι τις υστερικές εκστρατείες κατά των προσφύγων στη χώρα μου.

Επόμενη στάση: Η «Κλινική της Αλληλεγγύης» (Κοινωνικό Ιατρείο Αλληλεγγύης). Το 30% των Ελλήνων δεν είναι δικαιούχοι ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης – αυτό σημαίνει ότι τρία εκατομμύρια άνθρωποι δεν μπορούν να πάνε στον γιατρό σε περίπτωση ανάγκης. Και σε εκατοντάδες χιλιάδες κόβεται το ρεύμα γιατί δεν έχουν να το πληρώσουν.

«Ήμασταν τριάντα τρελοί που είχαμε την ιδέα να ιδρύσουμε μια κλινική γι' αυτούς τους ανθρώπους» μου λέει η Κατερίνα γελώντας. Τώρα εργάζονται στην κλινική τριακόσιοι εθελοντές, ενώ άλλοι τριακόσιοι γιατροί δέχονται δωρεάν στο ιατρείο τους ασθενείς που τους στέλνει η Κλινική της Αλληλεγγύης. Η κλινική είναι στριμωγμένη σε έναν όροφο σε κάποιο παλιό κτίριο του Εργατικού Κέντρου Θεσσαλονίκης στο φτωχότερο δυτικό τμήμα της πόλης. «Οδοντίατροι, γυναικολόγοι, παθολόγοι – έχουμε τους πάντες. Μια έγκυος για να γεννήσει σε κανονικό μαιευτήριο πρέπει να πληρώσει 900 ευρώ. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου, αν μια γυναίκα δεν μπορούσε να πληρώσει, το νοσοκομείο κρατούσε το μωρό ενέχυρο».

Αυτά είναι τα μέρη όπου η ανθρωπιστική καταστροφή είναι πασιφανής. Γιατί, κατά τ' άλλα, τις εικόνες της κρίσης πρέπει να ψάξεις για να τις βρεις. Δεν είναι ορατές στην καθημερινότητα. Οι άνθρωποι είναι κομπς ντυμένοι. Τα καφέ και τα μπαρ είναι γεμάτα, και αυτό γιατί πρέπει να δίνεις το παρών αν δεν θέλεις να εγκαταλείψεις τα πάντα, αφού είναι σημεία άτυπης οικονομίας και δικτύωσης. Αν παρατηρήσει κανείς προσεκτικά, θα δει ότι οι θαμώνες επί τέσσερις ώρες παιδεύουν μια μπίρα και κατά τ' άλλα πίνουν νερό. Σχεδόν κάθε Έλληνας έχει δικό του σπίτι, οπότε τα έξοδα κατοίκησης είναι χαμηλά. Όποιος έχει και δεύ-

τερο σπίτι το νοικιάζει. Πλέον συχνά οι ενοικιαστές αδυνατούν να πληρώνουν το ενοίκιο – σε αυτή την περίπτωση απλώς συνεχίζουν να μένουν σε αυτές τις κατοικίες δωρεάν.

Η ανταλλακτική και η άτυπη οικονομία ανθούν. Ο ένας ξέρει να επιδιορθώνει υπολογιστές, ο άλλος διαθέτει λίγα αγροτικά προϊόντα, οπότε υπάρχει αλληλοβοήθεια. Κάποιος άλλος προσπαθεί να οργανώσει μια επιχειρηματική δραστηριότητα που θα του αποφέρει 100-200 ευρώ τον μήνα. Καθένας προσπαθεί να τα βγάλει πέρα όπως όπως, πράγμα που ακόμη λειτουργεί, ώστε η απόλυτη μιζέρια να μην είναι εμφανής στην καθημερινή ζωή. Για να φανεί, πρέπει κανείς να ξύσει στην επιφάνεια.

Στις συζητήσεις αποκαλύπτεται τι σημαίνει «μεγάλη ύφεση»: Μια νέα γυναίκα λέει ότι ο πατέρας της, ο οποίος διδάσκει στο πανεπιστήμιο, είναι ο μοναδικός που έχει ακόμη δουλειά, αν και βέβαια ο μισθός του έχει πέσει από τα 1.800 στα 900 ευρώ· η μητέρα της, η οποία έβγαζε αρκετά, τώρα είναι άνεργη, αφού η επιχείρηση όπου εργαζόταν χρεοκόπησε· η μια αδερφή είναι μεν άνεργη, αλλά η άλλη έχει «δουλειά» – εργάζεται ως σερβιτόρα δύο φορές την εβδομάδα και βγάζει 120 ευρώ τον μήνα. Η γιαγιά παίρνει ακόμη μια μικρή σύνταξη ύψους 400 ευρώ. Ο αδερφός της στα σαράντα του επέστρεψε στο σπίτι των γονιών, κάτι το οποίο το βιώνει ως ήττα και απώλεια της αυτονομίας του. Στην καλύτερη περίπτωση το μηνιαίο εισόδημα της οικογένειας είναι 1.420 ευρώ, με τα οποία ζουν έξι άτομα. Με το δάνειο για το σπίτι έχουν μείνει πίσω. Και προσοχή: Αυτή είναι η φυσιολογική κατάσταση της ανώτερης μεσαίας τάξης, όχι μια ιστορία εξαθλίωσης από το περιθώριο της κοινωνίας. Πρόκειται για μια μόνιμη εύθραυστη κατάσταση, μόλις ένα βήμα πριν από την απόλυτη συντριβή.

Μαδρίτη, Σεπτέμβριος. Κάθομαι με τον Μιγκέλ Μόρα (Miguel Mora) στο καφέ ενός πάρκου σε κάποιο από τα εύπορα προάστια της ισπανικής πρωτεύουσας. Εδώ συναντάς ακόμη δεξιούς ψηφοφόρους του συντηρητικού Λαϊκού Κόμματος (Partido Popular – PP). Κλασική αστική τάξη και σκληρή φρανκική Δεξιά. Όμως, λέει ο Μιγκέλ, «το κατεστημένο έχει νοοτροπία περιχαράκωσης. Το σύστημα φοβάται. Η χώρα στρέφεται προς την κατεύθυνση του reset, της επανεκκίνησης». Ο Μιγκέλ Μόρα εργαζόταν όλη του τη ζωή ως δημοσιογράφος, ήταν ανταποκριτής της *El País*, μέχρι που η θρυλική εφημερίδα αναγκάστηκε να ακολουθήσει τη γραμμή του κατεστημένου. Στη συνέχεια άνοιξε το δικό του διαδικτυακό μέσο, το *ctxt.es*, μια από τις σημαντικότερες φωνές της «εναλλακτικής δημόσιας σφαίρας» (counterpublic) στην Ισπανία.

Ισπανία, κατά το τέλος του καλοκαιριού. Η Ισπανία θα μπορούσε να είναι το επόμενο πλακίδιο που θα έπεφτε στο ντόμινο του ευρωπαϊκού μετώπου λιτότητας. Η κατάσταση είναι παρόμοια με της Ελλάδας, η οποία έχει ήδη ψηφίσει δεύτερη φορά τον Αλέξη Τσίπρα και το αριστερό κόμμα του. Όμως, από την άλλη, είναι και αρκετά διαφορετική: γιατί η Ισπανία δεν είναι Ελλάδα, και αυτό το καταλαβαίνεις αμέσως μόλις μιλήσεις με τον κόσμο, με τον οποιονδήποτε.

Σαφώς η Ισπανία οικονομικά δεν βρίσκεται σε τόσο δεινή θέση όσο η Ελλάδα, ωστόσο η διαφορά είναι ελάχιστη – από τη στιγμή που το ποσοστό της ανεργίας αγγίζει το 25%, που η οικονομία καταρρέει σε πολλές πόλεις και περιοχές, που υπάρχει έντονο μεταναστευτικό ρεύμα μεταξύ των νέων και που πολλά άτομα άνω των τριάντα είναι αναγκασμένα να μένουν

με τους γονείς τους, η οικονομική κρίση είναι αρκετά έντονη. «Βεβαίως στατιστικά υπάρχει ανάκαμψη, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Ισπανίας αυξάνεται ξανά κάπως» λέει ο Μόρα. «Όμως αυτό δεν το νιώθει κανείς. Οι μισθοί έχουν μειωθεί κατά 30%».

Μερικούς μήνες νωρίτερα, τον Οκτώβριο του 2014, ένας μικρόσωμος αλλά γυμνασμένος άντρας με αλογοουρά είχε ανέβει στην εξέδρα στο Φεστιβάλ της Νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ στην Αθήνα και είχε πει: «Ο πατριωτισμός δεν απειλεί κανέναν, γιατί οι αληθινοί πατριώτες είναι περήφανοι για τη χώρα τους όταν βλέπουν ότι όλα τα παιδιά –ανεξαρτήτως από πού κατάγονται– πηγαίνουν σε καθαρά σχολεία, φορώντας σωστά ρούχα, έχοντας γεμάτο στομάχι και παπούτσια στα πόδια τους». Αυτός ο νέος άνθρωπος, ο Πάμπλο Ιγκλέσιας (Pablo Iglesias), είχε πρόσφατα ιδρύσει στη Μαδρίτη ένα καινούργιο κόμμα –το Podemos, που σημαίνει «μπορούμε»– ταραζώντας πραγματικά το κομματικό σύστημα της Ισπανίας. «Μας αποκάλεσαν PIGS» βροντοφώναξε από την εξέδρα. Αλλά θα δοθεί τέλος σε αυτό, έλεγε το μήνυμά.

Αφότου ο παγκόσμιος καπιταλισμός κατέληξε στην οικονομική κρίση και οι πιο αδύναμοι κρίκοι της αλυσίδας, οι χώρες του Νότου, άρχισαν να καταρρέουν, σταδιακά ακουγόταν η συζήτηση ότι για την καταστροφή δεν έφταιγαν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, αλλά τα κράτη που είχαν χτυπηθεί από την κρίση. Μάλιστα εξαπλωνόταν κάτι σαν οικονομικός ρατσισμός, που προσπαθούσε να εξηγήσει τις οικονομικές δυσκολίες βάσει εθνικοπολιτισμικής νοοτροπίας – οι χώρες του Νότου είναι έθνη της σιέστας από τα οποία πρέπει να ξεορκίσει κανείς την προχει-

ρότητα, και δη φορώντας τους οικονομικό ζουρλομανδύα. Η αγάπη των τεχνοκρατών για τα ακρωνύμια δημιούργησε ένα όνομα για τα κράτη που είχαν πληγεί από την κρίση, την Πορτογαλία, την Ιταλία, την Ελλάδα και την Ισπανία: PIGS, που σίγουρα δεν παραπέμπει τυχαία στην αγγλική λέξη για τα «γουρούνια». Η Ευρωπαϊκή Ένωση, στόχος της οποίας ήταν να αποτελεί μια συμμαχία ισότιμων εθνών επί ίσους όρους, είχε γίνει πλέον μια συνομοσπονδία όπου οι χώρες του Βορρά ελαφρά τη καρδία χαρακτήριζαν τις χώρες του Νότου «γουρούνια».

Ύστερα από μερικούς μήνες βρίσκομαι σε ένα καφέ στην Πλάσα Σαν Αγκουστίν της Βαρκελώνης με τον καταλανό δημοσιογράφο και συγγραφέα Γκιγέμ Μαρτίνες (Guillem Martínez). «Πρώτη φορά στη ζωή μου βλέπω ανθρώπους να πεινάνε» μου λέει. «Πρώτη φορά βλέπω πράγματα που ως τώρα γνώριζα μόνο από τις αφηγήσεις του πατέρα μου για τον καιρό του πολέμου». Στην Ισπανία συνέβη σχεδόν ό,τι και στην Ελλάδα. Επιβλήθηκε σκληρή πολιτική λιτότητας, η οποία μείωσε δραματικά τις οικονομικές επιδόσεις της χώρας. Η ανεργία έφτασε στα ύψη, οι νέοι δεν είχαν πια καμιά ευκαιρία, μισή γενιά μετανάστευσε. Και κατά κάποιον τρόπο τα κράτη που έχουν πληγεί από την κρίση είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου. Οι πάντες, ακόμα και τα ισχυρά κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσπάθησαν ταυτόχρονα να περιορίσουν τον κρατικό προϋπολογισμό τους, υπακούοντας στην οικονομική θεωρία ότι «όλοι ζούσαμε πάνω από τις δυνατότητές μας» και ότι η κατάσταση θα βελτιωθεί μόνο αν υπάρξει «λελογισμένη» οικονομική διαχείριση.

Επικράτησε ένα συγκεκριμένο σενάριο: ότι δήθεν τα κράτη χειρίζονταν τα οικονομικά τους με ανευθυνότητα. Γι' αυτό τέλειωσαν τα χρήματα. Έτσι έπρεπε να κάνουν οικονομία και όλοι

μαζί να σφίξουν κι άλλο το ζωνάρι. Έπρεπε να μπει ένα τέλος στη νοσηρή οικονομία του χρέους. Αυτή ήταν πραγματικά μια εκπληκτική τρίπλα στην όλη συζήτηση, καθώς μετά το οικονομικό κραχ του 2008 σχεδόν κανείς δεν έριχνε την ευθύνη για την κρίση στα κράτη. Τότε ήταν σε όλους σαφές ότι οι τράπεζες και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είχαν κάνει κακή διαχείριση, είχαν λεηλατήσει κανονικά, είχαν συσσωρεύσει το ένα ρίσκο πάνω στο άλλο, κυριολεκτικά είχαν φτιάξει έναν πύργο από τραπεζολόχαρτα ο οποίος γινόταν ολοένα και πιο ασταθής, μέχρι που κατέρρευσε.

«Η Ελλάδα είναι ένας από τους πιο αδύναμους κρίκους όπου η καπιταλιστική αλυσίδα έσπασε

[...] όπως έγινε στην Ισπανία όταν έσκασε η φούσκα των ακινήτων, στην Ιρλανδία μετά το κραχ των τραπεζών και στην Ισλανδία αφότου η χώρα κήρυξε πτώχευση. Οι παραπάνω χώρες βίωσαν μια δραματική πτώση, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι στις φαινομενικά σταθερές ακόμη χώρες δεν υπάρχει κρίση. Το αντίθετο: Ο δυτικός καπιταλισμός βρίσκεται τρόπον τινά σε Emergency Life Support. Κάποιοι προσπαθούν να κάνουν τη μηχανή της οικονομίας να ξαναπάρει μπρος με προγράμματα ανάκαμψης και δισεκατομμύρια δισεκατομμυρίων από το χρήμα των κεντρικών τραπεζών, άλλοι επιβάλλουν μέτρα λιτότητας, σε νυχτερινές έκτακτες συνεδριάσεις μοιράζονται δέσμες μέτρων διάσωσης και κατά βάση όλοι προσπαθούν να τη βγάλουν τα επόμενα χρόνια – ή και τους επόμενους μήνες».

Ο Robert Misik συνοψίζει τις τρέχουσες συζητήσεις περί κρίσης του καπιταλισμού και καταδεικνύει ποια ζητήματα και εναλλακτικές λύσεις πρέπει να εξετάσουμε σήμερα. Βασική του θέση είναι η εξής: Η κρίση της κοινωνίας στην οποία ζούμε είναι τόσο εκτεταμένη, ώστε δεν αρκεί να την αντιμετωπίσουμε απλώς μέσω αναδιανομής. Το σύστημα πρέπει να αναθεωρηθεί στο σύνολό του.

Ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον βιβλίο για τους έλληνες αναγνώστες.

Ο συγγραφέας παρουσιάζει τα αδιέξοδα της ελληνικής πραγματικότητας κάνοντας εύστοχες αναφορές στην εγχώρια πολιτική και οικονομική σκηνή.

ISBN: 978-618-03-0655-2

9 786180 306552

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. 80655